

نوروز فیلمی برای صلح

ساره جوان

به دنبال پسرش برای کمک می‌آید. چنین انتخابی، شخصیت پدر قهرمان را بی‌ارتباط با کلیت داستان ترسیم کرده و به فیلم الصاق شده است؛ درخواست نامی از پدرش برای تنها گذاشتن او هم در وجه نمادینش گزاره قابل دفاعی نخواهد بود. سهیل موفق در این اثر هم به ویژگی‌های فرهنگی و بومی کشور توجه ویژه‌ای دارد. فیلم در معرفی ورزش هم به سراغ نوع باستانی و بومی آن می‌رود و قهرمان فیلم را یک کشتی‌گیر نشان می‌دهد.

فیلم توجه ویژه‌ای هم به رقص‌های آیینی اقوام دارد و در برگزاری نمایشگاه بین‌المللی با حضور ۱۲ کشور برگزارکننده آیین نوروزی، این رقص‌ها را نشان می‌دهد. علاوه بر این برای باز شدن دروازه کوه قاف اتحاد نمادین بچه‌ها کافی نیست و چیزی دیگر نیاز است؛ جادوی شادی و رقص! این بار حاجی فیروز لباس سنتی‌اش را می‌پوشد و با جادوی شادی و رقص سنتی است که دروازه کوه قاف باز می‌شود!

فیلم‌نامه اثر بر اساس الگوی سفر قهرمان نوشته شده و ضعف‌هایی در پیرنگ و شخصیت‌پردازی دارد. عنصر اتفاق در فیلم پررنگ است و شخصیت‌پردازی‌ها پرداخت درستی ندارند. با این وجود طرح موقعیتی برای کنشگری نوجوان از نقاط ارزشمند فیلم است. فیلم همچنین در معرفی شخصیت‌های افسانه‌ای پارافراتر از باورهای سنتی گذاشته و به داستان‌پردازی پرداخته است. برای نمونه پیوند حاجی فیروز با عمو نوروز در ایران باستان، حاصل تخیل فیلم است و در هیچ منبعی زغال به‌عنوان عنصر حیات‌بخش و عامل تجدید حیات حاجی فیروز، معرفی نشده است. ترسیم شخصیت نوجوان کنشگر از مهم‌ترین نیازهای سینمایی هر کشوری به شمار می‌آید؛ چرا که آن‌ها آینده‌سازان کشور هستند و ساخت الگوهای متنوع و کنشگر در شکل‌گیری شخصیتشان تأثیر بسزایی دارد. با این نگاه نوروز اگرچه دارای ضعف‌های عدیده‌ای در قصه‌پردازی و تصویرسازی است اما اثری قابل اعتناست. فیلم نوروز نوید آن را می‌دهد که سینمای ایران از لحاظ فنی فاصله قابل‌جبرانی با سینمای کودک و نوجوان جهان دارد و همچنین ادبیات فارسی و فرهنگ بومی ما ظرفیت‌های بسیاری جهت قصه‌پردازی‌های مناسب کودک‌کان و نوجوانان دارد.

فیلم قصه‌گو با شخصیت‌های پرداخت نشده

فیلم به‌وضوح برای تقویت صلح آمده و روی صحبتش با کودکان و نوجوانان کشورهاست و به شکل نمادین نوجوانان هر کشور را (تظیر در دانه از افغانستان و جاسم از عراق) مؤثر در برقراری صلح معرفی می‌کند. صلحی که عامل آن اشتراکات فرهنگی است و فیلم از میان این اشتراکات بر نوروز باستانی دست گذاشته است. درجایی از فیلم اشاره می‌شود که انتخاب آیین‌های بهاری برای برپایی نمایشگاه، به این علت است که بیش‌تر آن‌ها برای از بین بردن جنگ هستند؛ اما فیلم ترسیمی از شرایطی که صلح را ایجاد می‌کند ندارد و حتی ضدقهرمان هم شخصیت کلیشه‌ای پرداخت شده است. وجه نمادین فیلم با چنین پرداختی پررنگ می‌شود و سایر شخصیت‌ها را هم فرامی‌گیرد.

فیلم‌نامه اثر بر اساس الگوی سفر قهرمان نوشته شده و ضعف‌هایی در پیرنگ و شخصیت‌پردازی دارد. عنصر اتفاق در فیلم پررنگ است و شخصیت‌پردازی‌ها پرداخت درستی ندارند. فیلم همچنین در معرفی شخصیت‌های افسانه‌ای پارافراتر از باورهای سنتی گذاشته و به داستان‌پردازی پرداخته است

نوروز فیلمی در گرامیداشت یکی از آیین‌های ایران باستان است و به معرفی شخصیت‌های افسانه‌ای و فولکلور ایرانی چون عمو نوروز، ننه سرما و حاجی فیروز می‌پردازد. فیلم قصد معرفی و یادآوری اهمیت آیین باستانی نوروز را دارد. آغاز رویش دوباره، طراوت و زندگی دوباره طبیعت و تأکید بر دوستی و مهرورزی مهم‌ترین مفاهیمی هستند که با آمدن بهار و آغاز نوروز گره خورده‌اند. اما این آیین مختص ایران نیست و کشورهای دیگری نیز این عید باستانی را جشن می‌گیرند. همین هم موجب می‌شود فیلم، نوروز را عاملی برای وحدت این کشورها معرفی کند. آذربایجان، ترکیه، هند، پاکستان، ازبکستان، قرقیزستان، افغانستان، ترکمنستان، تاجیکستان، قزاقستان و عراق اسامی یازده کشوری است که همراه ایران این عید باستانی را جشن می‌گیرند. فیلم به شکل نمادین نوجوانانی را به‌عنوان نماینده این کشورها معرفی می‌کند که «نامی» را برای عبور از دروازه کوه قاف همراهی می‌کنند. آن‌ها با زنجیر کردن نمادین دستانشان به هم که نشانه‌ای از اتحاد است، در شکست اهریمن نقش آفرینی می‌کنند.

تا به همراهی او بهار را حفظ کند؛ اما در مسیر راه تصادف می‌کند و مأموریتش به «نامی»، یک نوجوان فارسی‌زبان ایرانی-ترک محول می‌شود. نامی خود درگیر مسائل شخصی است و ناامیدی وارد زندگی‌اش شده. همین مسئله موجب می‌شود جادوی بهار با لمس گل‌های دشت همیشه بهار به او منتقل شود تا ناامیدی‌اش از بین برود و مأمور آوردن امید به زندگی انسان‌ها بشود. نامی با توصیه‌های عمو نوروز این سفر افسانه‌ای را آغاز می‌کند. سفری که با گذر از سختی‌ها و موانع طبیعی و فیزیکی همراه است و تا به خطر افتادن جانش پیش می‌رود اما از پای نمی‌افتد.

نوروز فیلمی ماجراجویانه است و طی سفری قصد آگاه‌سازی مخاطب درباره آیین باستانی نوروز را دارد. داستان فیلم از این قرار است که روزها منتهی به سال جدید اهریمن که سال‌ها پیش به اسارت درآمده، از بند فرار می‌کند و قصد از بین بردن نوروز را دارد. با ورود اهریمن به زندگی انسان‌ها طوفان به راه می‌افتد و سرما و یخبندان به‌طور ناگهانی همه‌جا را فرامی‌گیرد. با ادامه یافتن این شرایط فصل بهار که رویش و طراوت را با خود همراه دارد از بین خواهد رفت و زمستان و سردی دائمی می‌شود. عمو نوروز که هر سال مأمور آوردن بهار است به دنبال یار دیرین خود حاجی فیروز می‌گردد